

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

НЕДЈЕЉНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

БРОЈ 23.

НА ПЕТИЊ, У ПОНЕДЕЉНИК 16. ЈУНА (28. ЈУНА) 1875.

ГОДИНА III. (V.)

„ГЛАС ЦРНОГОРЦА“ излази један пут недељно. Стаје за ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ год. е. 1. 50, и за СРБИЈУ год. е. 7; по г. е. 30, четврт е. 1 75. К. За све друге државе год. е. 7, по год. е. 4; четврт год. е. 2. За остале плаћа се за ред 5 новчаних. Продајата и све поруџбне знаку се администрације, а доноси уредништву из Цетина.

ОДНОШАЈ БЕЈЕСИЛА.

Посредовање Русије и Инглешко у Берлину против Бизмарковог непријатељског расположења према Француској или још једнако јакога одјева, који се показује у важијем појавина, који новинарство врло различито тумачи. Међутим сви се скоро у томе слажу, да је много и дуго хладно пријатељство међу Њемачком, Аустријом и Русијом ослабило. То изведе из тих околности, што је, прво, Русија са Инглешком, која је дотле савршено пасивна била, стала на пут ратничкијем тежњама Бизмарковог Њемачке, и, друго, што Аустрија, као пријатељца Русије, није хтјела учествовати у руско-инглешком посредовању за мир. Из овога је новинарство одмах извело закључак, да је Аустрија постала хладнија према Русији и одијна Њемачкој. Ово мишљење нашло је подрењења у томе, што су органи Бизмаркови хвалили Аустрију због тога пријатељског понашања њезином. Са свијех је природно, што је уз ову предпоставку извела и јасно о савезу међу Русијом и Инглешком, којем би се придружили и Француска и Италија као фронт Њемачкој и Аустрији. Овој идеји дао је руски „Голос“ још више живота писавши о савезу Русије и Инглешке као о савршеној ствари. У једном својем чланку говори „Голос“: „да обе ове велике и мирољубиве државе савезом ствари доводи у такан савез, о којем су државници и с једне и с друге стране већ потпуно споразумни. Троструки царски савез не даје више гаранције за мир, јер је један члан савеза очевидни ратнички тежњама кохпроментаро њихову мирољубивост“. Ма што било у ствари, овајка рјеч јединога најважијих лангова рускијех свакојак је значајна и морала је врло непријатно дјелствовати у Берлину, а можда и у Бечу.

У истојем свиску говоре и њени инглешки лангови, а особито су значајне ове рјечи „Морнинг пост“—и, органа Дербијева: „Што цар аустријски није дошло на саставак у Емс, показује да пријатељство трију царава није наше тако срдечно, као што је било, ако т. ј. о томе пријатељству у опште може још и говора бити. Цар аустријски није нишао у Берлин, кад је мир у опасности био, па он ни сада не иде у Емс, гдје се, без сумње, има рјешити питање, како да се најбоље мир одржа. Аустрија није пристала уз јасују и Инглешку, кад су ове двије посредовале међу Њемачком и Француском. Учржа се, и за то је показала полузваничну захвалност, што није послушала глас ошадца, који су сјерали да осушине политику и тежњама Њемачко. Без сумње, Аустрија је видела, да ће Русија и Инглешка моћи мир осигурати, и да ће она уздржањем своје одпошаје према Њемачкој поправити. Но међутим народи као и поједина лица не могу се у исто врјеме с лицем на више страна обрнути, а да неповјерење и отуђење не изазову. Можда је Аустрија појачала симпатије међу њом и Њемачком, али се за то отуђила од Русије“. Орган Дербијева означујући овакву политику погрешном, ипак се нада, да би Аустрија, кад би затражило, да се одбрани мир, ставала уз Русију и Инглешку.

Што се нас тиче, ми државо, да су ове комбинације и пререкне и прећеране. Врло је ло-

гућно, да се Аустрија није придружила интервенцији, кад је Бизмарк загрозио новијем ратом, просто за то, што је била увјерена, да је дозвољено посредовање Русије с Инглешком у корист мира, са и то, да је хтјела тијем још јако приближити се Њемачкој. Навошњеду може се допустити, да је и извршена била та политика. Али се не може вјеровати, да је тој политици сврха била: непоколебиви савез с Њемачком, и отуђење од Русије, јер не само што не може никак Аустрији бити у интересу, да Њемачка новинарство Француско још јака постане, јер би то била опасност њезином сопственом животу, него Аустрија зна и то, да би аустријско-њемачки савез исти час нашло на много већи савез осталијех велесила.

Било по вољи или невољи, Аустрија је данас одина пријатељ Русији. Пут и саставак аустријскога извојводе Аалбрехта са царем руским, који је отворени пријатељ и поборник савеза аустријско-руског, као и најновији глас о саставку цара аустријског са царем руским у Чешкој, томе су најбољи свједок и те две околности са свијем побјију прву комбинацију.

Но плак све ово може, на сваки начин, значајне појаве, дају на отишој велесила јак сејетности, у којој би се дала изријети нова слика. Ми желимо знаме, да се прашањак троструки царски савез донста поколебао и то узрок Њемачке. Њемачка се осјећа у својој околности и можда претјемепој, моћи повријеђена, и она предвиђа за свој данашњи свизни положај опасности у наглог опорављењу Француске пак на сваки начин да хоће рат и то врло скори, како би, док је још на врјеме, уништила опасност непријатеља и, до мало још времена, врло моћнога савезника друге непријатељна менијех тежња. Пројрјене дјакле у одношају трију велесила ако су наступиле и које наступе, изперене су против Њемачке. Данашњи привидни пријатељски одношај њихов с Њемачком не мора за то престати; он ће трајати, јер га оне силе неће испуштати, а престаће и у јавном непријатељству, показале се, тек би Њемачка насилно покушала, да остварује своје тежње.

Прежа овојем имају донста основе гласови о савезу међу Русијом и Инглешком, тијем вјероватије, што је Инглешка напрасно ступила у активну политику, у којој је много времена најспреднију улогу имала. Савезу њиховом, у коме не може Аустрија изостати, сврха је, да држе у шкрипцу Њемачку, а тијем да осигурају мир, не за вазда, него за врјеме, које је у њиховој власти. Да тај рок није предугачак свједочи баш сила ове околности, која је уздржала троструки савез и изазвала овај, који очевидно није нити може бити сталан, и који ће нам се у последњем часу мира показати у два непријатељска табора.

ДОГАЂАЈИ У СВИЈЕТУ.

Прошлжих дана било су јавиле новине, да је њемачки канцелар, knez Бизмарк, добио одпуст на неизвесно врјеме. Овај је вјест зна-

вила јаку сензацију, јер се то доводило у свезу са поразима, које је Бизмаркова политика у последње врјеме претрпала. Овојем вишњегу толико се више важности давало, што је оно дошло баш из Берлина. Међутим то се необистињавља, јер је Бизмарк добио тријесечни одпуст и већ је отишао у Варши. Послава спољњег министарства одржавале Радонић и Финисбори, а Бизмарк као председника министарства и канцелара заступаће Камихаузен и Делбрик.

Депутација буюковинскога сабора била је 2. о. и. пред царем аустријским и позвала га да посети Буюковину приликом прославе стогодишњице здружења њена са Аустријом. Цар је одговорно депутацији, да се радује што га се сјетко сабор приликом ове важне светковине и да сви искрено жели, да посети Буюковину, али да не може прекорачити прорачун, и да не смие при садашњем финансијском стању тржити накнадну вјерсенију, пошто постојећа средства нијесу довољна за такав пут, ко да ће гледати на сваки начин, да до године посети Буюковину.

Као што је познато, изабран је владива Бендела у Черновици за митрополита православног цркве свијех у царевинском вијећу заступанијех земља. Чиј је овајем начином изречено сједињење прије разлученијех епархија у Буюковини и Далмацији, одмах се је потакнула идеја, да се за исту митрополију у Бечу састане редовни синод, који ће расправљати унутрашње послове православног цркве у Цислитава. Први саставак има бити ово дана у Бечу.

Угарска се опет спрема на нов зајак. Ово дана говорило се, да је Саа, уг. министар финансије већ преговарало с њекијем финансијским друштвима о зајму. Саа се та вјест опорвага из Неште, али се необдија могућност зајма. Финансијске државне потребе за надућу годину сазнаће се тек онда, када се сврше расправе у погледу ревизије аустро-угарскога царског и трговачкога савеза, када се тачно устипови све то, којој се је надала од потрошарине у Угарској. У Августу или Септембру влада ће знати хоће ли и колики ће јој зајак требати, а тада ће се имати у обзир и љетна жетва. Прије јесени дјакле, тешко ће се тржити нов зајак.

О стању у Грчкој говоре новије вјести повољније, него је оно у последње врјеме било представљано. О кралу Ђорђу говоре, да се не мисли одрећи престола и да томе нема никаквог повода. Програм садаше влада да није притиваљ динестија. Ово усјерење хтјео је дати Трикуино, председник министарства, која је скотури противничком динестије, својом здравцом, којом је на икеинди краљевина Константина, у присуству заступника другитјех власти и часника странијех бродова, напмо краљевству, краљевској обавести и благостању Грчке.

Италијанско министарство одржало је у расправи закона за јавну сигурност потпуно побједу. Предлог да се расправља тога закона одгоди, забачен је и примаен дневни ред, т. ј. да се прије на специјалну расправу владине околности, која је и започета 4. о. и.

— На њемерила Јокина, председника ратно-правног конгреса, који је прошле године засједо у Бруселу, управља је дига мира и слободе представку, да постави на дневни ред нове конзервације, која би се имала држати у Петрограву, свједече три токове: 1. да се изјави, да се има сваки рат забачити и да је на уштрбу међународном поредку; 2. да се позову све владе, да утонење покори суд, којога ће се о суди, да се распријече рат, оне поддржи у пријеторним случајима; да се истражи, који се дјеловници Јероно, икеом преддуке приводе на-

Na tu predstavku odgovorio je general Jomini vrlo duhovitno pismom: „Svijem srcečnije on, zauzet sam, koji gospodu, za naše nastojanje. Absolutno je poznajemo logike u opreci pazheju civilizacije, nastojeće poboljšati moralno i materijalno stanje naroda, i između rata, koji unistuje sve, što proizvodi čovječinstvo. Puzko je dakle, da nastane te opreke u njenu logike, koju najposlije izlask vde poslednja riječ. Ali plodovi se ne smiju pobirati prije, nego su dozreli. Ponekadimo li stvori nekeko poduzeti ništa. O ustroju naroda poznajmo sudbina raspravljalo se na pariskom kongresu od g. 1856. Ali to nije zaprijetilo italijanskog, meksikanskog, austrajsko-pruskog i nemacko-francuskog rata. Nije dovoljno, da se u teoriji utvrdimo načelo. Ono se mora preseliti u stvarnost, i čestita, običaj i djela. To je glavni put, koji se može provaliti samo korak po korak. Nacelo je proširjeno, ono je pripadaloje stanovnikom specijalnim odnosima. Zadaća je političkih moralista, da se ono usvaja u javnu svijest, da tako mekoga korakom svaga naposljedi vladaju. To je naša zadaća, ona je važna i važnija od svih drugih, svih dobrovoljnih službi. Ali prije nego isposlušate, da plod dozreli, radite i na dalje postojati, i s tim vam ona bijela, koja ga vrati. Bilo bi davno već prevelika zaslug, da se ona uzajamno uređuje rata. Pogrebnik je dakle, da se to zlo ubijedi. Međunarodno je pravo nepravedno i bezuspešno, kada pronači nešto drugo, u namjeri, da he ono i bolja biti. To je prava zadaća. Oni zadaci diplomatije, praktične ljude, koji teže za onim, što je u danim okolnostima moguće. Predviđajući da tom temelju i glau diplomatiji, izmognuće joj put, dajte joj stvarnu podlogu, pa ona he vas slijediti, na koliko joj to dozvoljuju okolnosti. Ali ne možete od ne zahtijevati da ona s vama ide, jer to bi bilo nevjerojatno i nebi k nikakvu vodilo. Ima li se konferencija s nama sastati, ona može izraziti obijavne želje za budućnost; ali naseljavu granu ne vala zloupotrebiti; dovoljno je, nože li joj za rukom dovršiti nekuo ograničeno djelo. Međunarodno pojmimo sudbina stoji u praksi već odavno. Konačnice, koje su redovito ugušile aspiracije Karla V., Ludovika XIV. i Napoleona I., bilo su u početku njezavi repressivne. Nakon 1815 bile su preventivne, pa premda utemeljene na moći, ipak su isposlovale, da se oporavi ova posljednja. Drugo pitanje, razori li se ovaj položaj stvari. To je bila velika nesreća. Ali iz toga zna može se poroditi ipak nešto dobra. Sada bi čitavo Jevrona, narodi i vlade, bez svake protestovale protiv novog rata. Taj protest već sam po sebi govori u prilog miru.

Diplomaciji je dužnost, da se to načelo utvrdi. Nože li joj to za rukom, to he biti prepravljajući njen sjenok u uspeju, koji bi li radi njezavi. Slova Jevrona bila bi već jedan korak pojmimo sudu. Radite dakle mekoga i vladje, da zbrerete plodove dobra uspeva. Ruski diplomatija poduzirati he vas po mogućnosti, jer najvažniji interes Ruskoj vladaju, da se uzdrži mir.

O odnošaju među Engleskom i Rusijom donosi „Golos“ zanimljiva činjenica, koja he sigurno dati povod raznim kombinacijama. Kazali smo drugom prilikom, piše „Golos“, da savez triju carstva zaokružuje jevropski mir. Ovo jamestvo vala samo protiv onih vlastina, koje nijesu u tom savezu. Ali da li štiti ovaj savez jevropski mir protiv ratobornih težnja, koje bi se pojavile unutar saveza? Rusija nema nikakva razloga željeti rat, a ne vladje i Austro-Ugarske. Ali se takove težnje goje u nekakvim nemalim krugovima. Da li he nekakva vlada u buduću biti kadra da odoli takovim težnjama? da li he rusko-nemacko-austrajski savez izdržati kušnju, na koju bi ga mogla navesti okolnosti?

Javno mnenje u Jevroni simpatično je pozdravilo nastojanje Rusije i Engleske oko uzdržanja mira. U interesu Rusije i Engleske nije ni najvažnija, da nepravedno onstoj o nesigurno stanje, ona bezaznan rata, u zajedno nada, da he se mir ipak uzdržati. Najedna ova država ne misli ni iz daleka na to, da izazove u Jevroni rat ili da poduziru take težnje. S toga je prije svega Rusija i Engleska po mirnom i političkom svojem položaju pozvana, da štiti nite-

rese jevropski mir. Ruski je narod s odličnešenim pozdravom stajaošite, što ga je u poslednje doba zauzela ruska diplomatija. Kao mladolubni narod može samo jednako mladolubni narodom živjeti u tjesnu savezu.

I londonski „Court Journal“, kao i „Golos“, vrlo živo govori za rusko-nemacko-srpski savez. On govori da he engleska vlada od sada poći sa svijem novim političkim pravcem i da svijet mora na to pripraviti, da vrijednost saveza među Rusijom i Engleskom uzima. „Svijet mora pojmati, da sigurnost naša na istoku i naše nesrekidno napredovanje u ovom pravcu dobivaju jakstva, ako prestanemo Rusiju uzemarijati i nezavisno osnovama zaprijeke stavljati“.

— Beskrajanost, kojom su ustavojerzanih carava povratka vladali u Dalmaciji i napose o slavenskoj većini takovih stanovništva, prekoračuje već u istinu svaku mjeru. U najnovije vrijeme vidi se i „H. Fr. Bl.“ privukama, da grube nagrade sveđe na njihovu pravu mjeru, te povodom toga piše: „Odmah, čim su bezke povise podigle graju rvan tobožnjih nagrada u Šabencu, Sisku i drugim mjestima, obratila smo se mi na njih prijatelja našega lista u Dalmaciji, koji su članovi i rečni pristaje auگونوные странке, te ih umolismo, neka nas pouzdano izvjeste o dogovornim se nagradama slavenskoga pučanstva. Jedno od tih izvješća, koje potiče iz vera auгононые, koji je uzviken nad svakom sumnjom pristranosti, približiti smo našim čitateljima već prije nekoliko dana. Jucer doblan smo iz Zadra i Sijeta davalnih dopisa, koji sadržavaju interesantnih pojedinih glade čudnovatih dojmogostrija, kojih je predmetom i proizvoditeljem ujedno g. Bajamonta. Ta izvješća suglasno javljaju, da negledajući već na poznati događaj u Šibeniku, nije na nijednom mjestu u Dalmaciji nita jedan čas bio poremećen mir i red. Što se napose tiče tobožnje prijeteje proti ustavojerzjem u Sisku, to se znađe — piše nam jedan vrlo stovani prijatelj iz Zadra — da je nekakvo srpskih stanovnika, potaknuto iz Sijeta, upravilo na bezko vinnostvoro telegram, da ustavojerzjem u Sisku prijeteje velika pogibe, da je pogrebna vlada-bijela zastava, i da je u pogibeći vlastnost i život stanovnika. Možete vidjeti, piše nam izvjestitelj, da je vas u Zadru tih vijest jako uznadila i da smo se odmah obavijestili o tom u Sisku. Otvinko za-stupstvo i mnogi tako poznati auгононые jednodužno uvažavaju, da se nije dogodilo ni najvažni slučaj, kojim bi se javar samo pojmimo mogla razjasniti i opravdati depesha, poslana u Bec. Kotarski sud, oružništvo, kotarski satnik privukli su se bezobzirne toj izvaji, na čijavi toj hujbuz austrajara činjenicu, da su se od Januara ove godine kod kotarskoga suda u Sisku raspravljala samo dva kakšena slučaji, i to rvan kraje! Tako se ukazuje u Sisku pogibeći vlastnosti! Što se tiče nagrade italijanske zastave, to se u izvješću iz Sijeta konstatauje, da se ova već više mjeseci — pa još i S. t. m. — mirno njala pred bivšom obšinskom stradom i da nije niko na to mislio, da je zastava sablazniva. Ja dodajem još samo, da je kotarski satnik u Sisku istom nedavno premjenjen iz Krnske u Dalmaciju i da prena tome ne stoji u nikakvom savezu s nijednim od obiju stranaka.“ — Kraj takovih okolnosti nije čudo, da se pinozvestvo ruta „liberalno“ cesarstvenom novinarstvu. Tako mi pr. vadi berljacka „Nat. Cit.“: „Naši vladini organi pokazuju jako i oružništvo u Osenbahovim „britanijama“ predjednicju za kasni dolazak. Nekoliko dana poslije su najšaravije vjesti o izgredima u Dalmaciji, koji su davno dospjeli bili već do formalnih „nevijra“, na to je vadošao sada ovačozni komentar, koji to samo svodi na ulične djetinjarije, kako se one događaju u južnim podjeljama. Kad se radi o Italijanima i Jugoslavcima, pretjerada se sa svih strana; to je već takova navada. Italojani ne mogu dovoljno nahvaliti svoje „ustavne vjernosti“, — ako ima ljudi, da ona to čine samo za to, što se pod tih brnjakom vade najpovoljnije brodit; Jugoslavci onet tuže se na pritisk. Pravo čuvšiti objeka stranaka u zemlja, to nije moguće, ali Italijanima dozvoliti da gospoduju na trossak Jugoslavaca, to se do duše u Becu vade davno napisati, ali to nije bez svake pogibeći po državu“.

ЦЕТИЊЕ, 16. Јуна. — Председник совета, г. Божо Петровић вратио се је у прошли четвртак са свог пута.

— У прошлу суботу био је иснит у одашњем жевској ништатуу, и рије је послије подна. Ивица Сајетовог кнегина Милена, под које непосредно старатељством овог ништату стоји, присуствовала је за све то vrijeme исниту, и позвала је показивати особиту пажњу и интересовање у усвјешњу итацију у саијека предметна, као што је од самота његовог поставка овог ништату вадна поклавала суколку дубав своју. И Њ. Са. кнез сат. г. сенаторика, преосветител г. витропотат и цар. рус. генерал. конево г. Јони, били су исниту присутни. Усвјех, као и прошлих година, показало се врло добар. И руски рад, који је био изложен у једној соби, врло је криво. Наша отаџбина може се дичити овиме владом. Јуче је било благодарјење, а данас се итације разидало на двојесечни одмор.

— Цар-руски генерал, конево г. Јони и ни били се од неколико дана на Цетињу. У своје вријеме јавили смо да је Њ. В. цар Александар именовао г. Јонича генералијом консулом при нашем свјетском кнежевском двору. Честитајући г. Јоничу, исказало се радујеко овоко високом одликовању, које је достојно награда његових заслуга и пошерења, које је стекао у Њ. Са. нашога кнеза. Други дан по дозволу његовом био је у свјетском двору у част г. Јонича, као генералном консулу, свечани објед.

— Има неколико времена да једно француско друштво преговара са нашом владом о закупу шуме ровачке. Колико смо за сад дознали, vlada је закључила novoљан уговор са поменутим друштвом, које је већ и јамство положило. Ми ћемо се што скорје повратити на ову отгвар због наше велике виказности.

— Ове неђеље држаће се исниту у одашњим основним школама, у богословији и у женској основној школи.

— Прошле неђеље био је овђе Костафендија, бивши управитељ грађевина у Цариграду. Он је био послан од в. порте нисијом, да се предходно споразумије са нашом владом о пограничним питањима и комисија заједничкој, која ће се у ту цијелу на јесен састати. Г. Костафендија је човјек врло разборит и инјепијех способности, чему се има привасати, да је споразудење постигнуто, и по томе се може очекивати, да ће се постоеће разирице ни обострано задскољство ријешити.

ШИСМА ИЗ ЊЕМАЧКЕ.

Визадеи — 1870.

(Продужење XI. писма).

Одавде за двадесет минута уз брдо дошло сам до руске цркве. Она лежи усред шуме на једном равном и отвореном пропланку. Није велика али је у свакој погледу лијепја и богата. Подлањена кубета мена виде се дак с црквишта што по Рајни поље. Путанице је спомњу као концент овијех предјела. Сваке неђеље и празника чита се у овој руској цркви, и пуна је православних гостију из Визадеи и околињских мјеста. Прошле године и ја сам често долазио. Срби и Бугари жељно иду у сваку руску цркву; ваде да Русина Бог позже, па би се радо пред Богом за Русе протурили. Недалеко од прве налази се руско гробље, оно је уприсежено цијелим и разним синохонимним; али што је у први рјешто израђена гробница великог кнегина Јелисавете, то се не може на далеко видјети.

Ијесек се овђе дуго задржавао. Сви ми је околина додје била позната. Пешко сам се даље до ни врх бријега. Читао сам у једној књизи да горе на врху има гостионица ће се може добро обједовити; али штета што у тој књизи није стојало и то, како је уз брдо три сата ићи. Одварао сам се често. Пут је био добар; но ја сам нишо више вадим стазицама кроз густу букову шуму, да не сунде не пече. На врху овога бријега одале се врло далеко и лијепо ваде равнице поред ријеке Мајне и Рајне, тамо сам један херцегов ловски двор и скромну гостионицу. Њеколико астала било је пред гостионицом попод дрва; само за једним сједно је један млад господин, ово вјега срдјан су празни судови, а

Пов. Узмиш ли, Димитрије, за твоју авиониту савршену ову ђевојку Милицу, која узгаја те стоји? — одговорити ће му

Димитрије. Узмиш, ако ни није ни драго, а ни свака сила пролето: в ова данашња благосовљена била, да Бог да! Него, кој поше, не дивигуби, да час првје обеселико ожалашенога оца и вајку.

Пов. А ти, ђевојко, узмиш ли за својега вјенчаног друга млађина Димитрију, којга узга десно раме видиш?

Милица. Ред ми га је, кој поло, узети; за то су ме ђевери међу сватовима и довели без никакве силе него од воје добре воде; него бржеј, ако Бога знаш, док није чуо млађика, па да ни он опет овога другог не уграби.

По вјенчању одведоме слатони ђевојку а вјенчану, одвајајући и вушке међући, а пои и Димитрије првје их одломко ма радосни муштудује олу и виши. Прокорну се вилост на радост *), и с преноном доживао наш кнез Милош виђети четверо учудица, три сина и једну кћер, и доклен је живно, милас је свако годите облатне вилостине књиштуру Дужи пред душом првога Јована, а за здравље живих.

Требице, на Тројчанидан 1874.

„Право“ Вук Врчевић.

*) Како тако и суше остраје.

Или туче водраје је мебо,

Или гласа веселјеје војам.

Или. Право „Гор. Вејанка“.

КЊИЖЕВНОСТ.

— Изшла је из штампне седма свеска „СРБАНИЈЕ“ са овим садржајем:

Текст: „Трпни спасен“, роман у три књиге од Јаше Игњатовића (продужење). — „Сирота Ванђалина“ од Ђуре Јакшића (продужење). — „Удбала“ приповјетка из каленуког живота од Јелене Ханове, превео Сава Петровић. — „Панцари“, етнографска студија Фр. Кипића. — „Манастири и цркви у Херцеговини“, написао Вук Врчевић (скриштак). — „О поставку човјечијег рода“ Хекел (прво издавање). — „Вук Врчевић“. — „Мехадлија“. — „Козаци“.

Слика: „Вук Врчевић“. — „Цетиње“. — „Мехадлија“. — „Курсалон у Мехадлији“. — „Бошњак“. — „Ђевојачка ношња у биоградској округи“. — „Козаци“.

Седма је свеска само опширно послата, који су се на лист и даље претплатили.

Претплата из Аустро-Угарске шаље се на администрацију „Србадије“ (Administration der „Srbadija“ Wien, III, Ungargasse n.гo 2), а из Србије на књижару Велимира Валожина у Биограду. Година је цијена листу 6 ф. в. в. или 72 гроша чарш; на по године три ф. или 36 гр. Ко се претплати на друго по године добија одличну прешњу: „Усегнак Таковски г. 1815“ уз доплату од једну ф. или 12 гроша чарш. — Све свеске које су до сад изашле, могу се још добити.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Српско академичко друштво „ЗОРА“ у Бечу у најбери је издати дјело под насловом:

„ЗОРА“

књижевни рад српског ђачког друштва у Бечу.

То дјело садржаваће двогодишњи друштвени рад, у виду разнопретних, користних саставка, који су у појединим друштвеним сједицама предмет нашег разговора били.

Да изађемо на јавност поглав то нас је побудила ова сузна а реду друштвеном, која се у нашем изроду ширати почела. Облик књиге је клада осивна, фина хартија и лијепа штампана. Књига износи преко десет штампаних табака, а цијена јој је за Аустро-Угарску 60 новчанића, а за Србију 7 гроша чаршјених, за Црну Гору 70 нов., а штампано се код се довољно уписника јави.

Претплата се шаље у плаћеном писму, и, Аустро-Угарске и Црне Горе на благаяника: Wien, Neubau, Burgasse n.гo 24 Noschberger Thüre n.гo 19-20 а из Србије на књижару г. Велимира Валожина у Биоград. Скупљачина претплате дајеско за десет скућених уписника, једнајесту књигу или понав за њу, које ће нам г. скућач јавити.

Уредник и издавач СИМО ПОПОВИЋ.

„Положну част прихода у пошцу, одређени смо на подпоштине српских чланова „Зоре“, а другу половину у књигама на књижевне српских основних школа“.

Умодавмо како наше личне пријатеље, тако и пријатеље друштва да се скупљача претплате својски заузму.

Жеда нам је да се наш свијет овом „Зорном“ првенцу срдљиво одзове, јер ће нам пробудити младу снагу и бољу и обилатији рад. те неће дати да овај врли зрачак „Зоре“ изново густо облак докореје.

У Бечу, 1. Јуна 1875.

У име књижевног одбора:

Андреја М. Матић,
председник.

Тодор Стевановић Вилоски,
благјеник.

Јован Симеоновић Чокић,
перолаца.

РАЗЛИЧНОСТИ.

(Невоља у Бечу) сваки је дан то већа. Најјасније показује, што чиновници по заложницама не знаду што ће од посла. Пред неколико дана била је ц. кр. заложница готово обједнута. Код кинише уредовни сати набројаше чиновници да су тај дан примили свега скупа 6007 залага.

(У Лондону) расте становништво годишње за 40.400 становника, а школске је дјече сваке године 7000 више. Ушледа тога опазне је председник лондонскога статистичкога одбора, да се у Лондону мора сваког мјесеца задати једна нова школа за 600 дјец.

(Сажоубијетло). Ријечки грађанин Ј. А. Бургиталер, бродовластник, градски заступник, агент аустријскога „Воритаса“ и разнатељ друштва за узашено осигуравање, утопио се је дне 9. т. и. О том грозном случају, који је на Рајцу све побушно, има „Приворак“ ове податке: У сриједу око 7 и по сати на вечер виђан су ђеки несретни крај градскога казалишта и у улици „длаи Фујурера“, ће носе у рудничком земот. Твјело су му нашли и извуки други дан у јутро из луке и то на коцу изванскога запаса. Око врата свезано се узето, и један крај причврствено на кошу. Чини се, да је тако удесно. Да га не може струја одијети на широко море. Из писма, које је на својега брата пред сирћу управо, разабире се, да га је на самоубиство наћерала њеко неизлечива иутарња болест, а за тки и околност, да је у пређашнем некој случају (вида Мајеровом филименту) осјетно тежи новчани губитак.

О Г Л А С И.

РАСАДА

у кошти земљедјелске школе на Даниловграду
нија за расавање од 18 врста: разнога познога ку и с а (глав. зеља); разнога познога кеља (верзота); разнога познога карфиола и ризне позне келерабе.

Ко год би хтјео од тога расада узети, нека се пријави подписаноме управитељу. Требао би, да разни крајевни наше земље узму овога расада, како би се виђело, која ће врста у којем крају најбоља бити, и да би се тако у будуће довољно разнога сјемена према потреби и земљи спремити могло. Сај је за покушај најбоље вријеме. Са расадом добиће уједно сваки и уштво за расађивање.

Даниловград, 12. Јуна 1875.

Управитељ земљедјелске школе
Др. Борђе Радић.

О Б Ј А В А.

Част ми је јавити поштованијем читаоцима „Гласа Црногорца“, да се код мене могу добити све српске књиге и слике шт: се находе у списак књига књижаре браће Јовановића.

Особито препоручујем прекрасне слике, које се мало налазе у наше српске куће; а то: Доситија Обрадовића, Саве Текелје, Арсенија Стојковића, Звај Јована Јовановића, цара Дазара, Јована Суботића и Светозара Милетића. ко-

је слике могу се код мене добити по истој цијени као год у реченој књижари.

Котор, 27. Маја 1875.

Спиро Петровић,
трговац.

СВИЈЕМА БОЛЕСНИЦИМА

снага и здравље без медицине и трошкова.

REVALESCIERE DU BARY из ЛОНДОНА.

Има већ 28 година како ни једна болест није кадра супрот стати деликатнијој овој храни, која без медицине и трошкова лечи све болје у желуцу, живици, грудима, плућима, устри, мјездани, слузици, дисану, бубрезица и бјелици, као и туберкулозу, кашљу, сипцу, кашља, затвор, пролија, слабост, шудене, водену болест, грозницу, несвијестницу, кошгестије, зујање ушију, баување баш и за вријеме трудноће, сујорност, криваљење, реву, костоболу, бледницу. — Извод из 80.000 цетињеника од људи, који су се поновили, међу којима цетињеника од професора др. Вурцера, г. Бенка, редов. професора медицине на варбуршком универзитету, медицинског сајетника др. Ангелстарија, др. Пореланда, др. Камбела, професора др. Кеде, др. Уре, гроацине Кестелстјураријацине, маркизе Брехаловице и многих других високих особа, свакоме ће се безмалтно послати.

Кратак извод из сеједочинства.

Број 64.210. Маркиза Брехаловица 7 година ратива је од јетре, не имала сна, дретала на свима удовима, вртанила и чамиза.

Бр. 79.810. Г-ђа удовица Клековница на Дилдорфа, патила је од дванастиго главободе и баувања.

Бр. 75.877. Флоризиан Кеде, ц. кр. чиновник из Будина, имао је знаљасће плућа, несвијестницу и терет на грудима.

Б. 75.910. Г. Гавра Тешнер, ђак више трговачко школе у Бечу, боловао је од грудан и живца.

Б. 65.745. Г-ђица Мошцјева није могла да једе ни да спава и вртанила је.

Ваше храни Revalesciere него месо и код одраслах и ђеце уштеди 50 пута више на цијени него ли у другим интеријалима и јелима.

У плеканим кутијама: по фунта 1 ф. 50 н., 1 фунт 2 ф. 50 н., 2 фунта 4 ф. 50 н., 5 фунта 10 ф., 12 фунта 20 ф., 24 фунта 36 ф. — Ишкоти од revalesciere у кутија по 2 ф. 50 н. и 4 ф. 50 н. — Чоколада од revalesciere у прашку и таблицама за 12 шоља 1 ф. 50 н., за 24 шоље 2 ф. 50 н., за 48 шоља 4 ф. 50 н., у прашку за 120 шоља 10 ф., за 288 шоља 20 ф., за 576 шоља 36 ф. — Добити се може код Barry & Comp. у Бечу Wallfischgasse n.гo 8., у Пешти код Joseph v. Tokok; као и по свима варошима код добрих апотекара и дућанима; а бечки кућа шаље уз поштанску упућивању на све стране. Још га продаје у Тригу: Settavalle; у Задру: Androvit; Рајци: Produm.

(52—3)

НОВОСТИ.

СРБИЈА. — Нови заступници Инглоске и Њемачке предали су кнезу 5. о. м. своје вјеровнице. — Досадашњи подпредседник сената Радавој Милојковић разрјешен је од те дужности и остаје члан сената а за подпредседника постављен је Станојко Петровић. — Званично позване доноси књижево писмо на предједника министарства, у коме се кнез захваља народу на срдљачном дочеку.

РУМУНИЈА. — Скупштина је послале тродневне дебате усвојила адресу на пријестони говор, у којој се изриче министарству позување.

ЊЕМАЧКА. — Цар руски нико је даље доћи у Берлин.

8. о. м. био је надвојвода Албрехт у Емсу, где га је цар Виљелмо срдљачно дочекао и поздрављао.

ТУРСКА. — Влада настоји да своје поштарство преустроји, јер је укинула, да би бериски поштарски уговор за Турску био користан. Ако у томе успаје, укинуће се иностране поште у Турској.

Штампао у државној штампарији.